

Oktober 2017 in het teken van jodiumtabletten

Met deze nieuwsbrief informeert de Veiligheidsregio Zuid-Limburg gemeenten over de ontwikkelingen rondom de voorbereiding op stralingsincidenten.

Predistributie jodiumtabletten

Jodiumtabletten voorzorgsmaatregel

De bezorging van jodiumtabletten bij huishoudens met kinderen tot 18 jaar die 20-100 km van een kerncentrale wonen is grotendeels afgerond. Heel Zuid-Limburg ligt in deze zone rond de kerncentrale van Tihange. Het is een voorzorgsmaatregel, zoals Nederland zich ook voorbereidt op andere risico's.

Veel vragen en reacties op Facebook VWS

De regie op de predistributie van de jodiumtabletten is in handen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De rol van de veiligheidsregio's is beperkt tot het ondersteunen van de communicatie vanuit de rijksoverheid. Op het Facebook-account van het ministerie van VWS verschenen honderden vragen en reacties. Twee veelgestelde vragen:

*1. **Waarom worden er nu jodiumtabletten verspreid? Zijn (Belgische) kerncentrales onveilig?***

Nederland verspreidt jodiumtabletten om voorbereid te zijn op de zeer kleine kans op een ongeval in een kerncentrale. Er is geen concrete dreiging. De predistributie heeft niets te maken met de discussie over de veiligheid van Tihange/Doel, maar komt voort uit eerdere ministeriële besluiten. De minister van Economische Zaken heeft in 2014 besloten dat de maatregel jodiumtabletten in een groter gebied moet worden voorbereid. Nederland kan dan bij een kernongeval nagenoeg dezelfde maatregelen treffen als België en Duitsland. Dit besluit is in lijn met de uitgangspunten van het Internationaal Atoomenergie Agentschap.

Ondanks het volgen van de internationale standaarden is het niet mogelijk om exact dezelfde afspraken te maken als in Duitsland en in België. Dat komt omdat er ook tussen België en Duitsland verschillen zijn en er in de uitvoering rekening gehouden moet worden met verschillen in organisatiestructuren en werkwijzen in de drie landen ([Kamerbrief minister VWS 29 sept 2017](#)). Het beschermingsniveau is dus geharmoniseerd, maar de praktische uitwerking is in de verschillende landen toch iets anders geregeld. In Nederland is afgesproken om bij een kernongeval het bronland te volgen. Lees meer over de [afstemming met België en Duitsland](#).

*2. **Waarom krijgt niet iedereen jodiumtabletten?***

De risico's van radioactief jodium zijn voor baby's en jonge kinderen het grootst en worden snel kleiner met het ouder worden. Hoe jonger, hoe belangrijker de bescherming tegen radioactief jodium. Jodiumtabletten worden dan ook aanbevolen aan jonge mensen. Ook aan zwangere vrouwen van alle leeftijden is het advies om bij het vrijkomen van radioactief jodium een jodiumtablet in te nemen ter bescherming van hun ongeboren kind. Voor mensen boven de 40 jaar is geen verhoogd risico van radioactief jodium voor de gezondheid aangetoond. Voor hen zijn jodiumtabletten niet zinvol, terwijl er wel een iets groter risico is op bijwerkingen.

Wie niet tot de doelgroep behoort maar toch jodiumtabletten wil hebben, kan ze kopen bij apotheek of drogist. Daar kunnen ook zwangere vrouwen terecht en mensen met kinderen tot 18 jaar die nieuw in Zuid-Limburg komen wonen.

‘Jodiumtabletten bieden schijnveiligheid’

Een reactie die vaak op social media te lezen was: ‘Jodiumtabletten bieden schijnveiligheid. De echte oplossing is om kerncentrales te sluiten.’ Jodiumtabletten bieden bescherming tegen radioactief jodium en verkleinen de kans op schildklierkanker. Maar ze beschermen niet tegen andere radioactieve stoffen. Daarom zal de overheid ook adviseren om te schuilen of voorkomen dat voedsel dat besmet is met radioactieve stoffen wordt gegeten. Ook al is de kans op een kernongeval heel klein, elke kerncentrale is een risico-object. De veiligheidsregio begrijpt de ongerustheid in Limburg over de kerncentrale van Tihange en kan zich goed voorstellen dat burgers er door de berichtgeving niet geruster op worden. Daarom vinden de Limburgse veiligheidsregio's risicocommunicatie over straling belangrijk.

Communicatie over straling

Uitvoering risicocommunicatieplan

Er is een regionaal risicocommunicatieplan straling opgesteld dat onlangs is vastgesteld door het algemeen bestuur. Dit plan wordt momenteel uitgevoerd en moet gezien worden als een onderdeel van een langer lopend communicatietraject over straling. Goede risicocommunicatie bestaat sowieso niet uit een eenmalige actie; het is een doorlopend proces. De ervaringen die in deze fase worden opgedaan, zullen de samenwerkende Limburgse veiligheidsregio's benutten in de volgende stap. Het doel is om met feitelijke informatie een realistisch beeld over stralingsrisico's neer te zetten. Het gaat er niet om mensen te overtuigen, maar om hen informatie aan te reiken die zij kunnen gebruiken om zich een mening te vormen over stralingsrisico's en om voorbereid te zijn op crises en rampen.

Wat is er op het gebied van communicatie in Limburg gebeurd?

- Uitbreiding van de informatie op vrzuidlimburg.nl met onder meer vragen & antwoorden en animaties.
- Artikelen in De Limburger en op diverse nieuwssites
- Uitleg door de veiligheidsregio's in [L1 Nieuws](#), [L1 Avondgasten](#) en bij RTV Maastricht
- Nieuwsberichten op de websites van de Limburgse gemeenten en veiligheidsregio's
- Radiospotjes op L1
- Masterclass straling voor bestuurders
- Persgesprek regionale media
- Informatiebijeenkomst Limburgse raadsleden en leden Provinciale Staten (zie verderop in dit infobulletin)
- Presentatie radiologische/nucleaire incidenten voor hulpverleners
- Informatiebijeenkomst over o.a. nucleaire ongevallen voor piketfunctionarissen veiligheidsregio
- Presentatie voor het Netwerk Acute Zorg Limburg over radiologische/nucleaire incidenten
- Gesprek met actievoerders (zie verderop in dit infobulletin)
- Informatiebijeenkomst voor AOV'ers en ambtenaren volksgezondheid (wordt gepland)

Limburgse volksvertegenwoordigers geïnformeerd over radioactieve straling en gezondheid

Op 7 september jl. was er in het Provinciehuis een drukbezochte informatiebijeenkomst over stralingsrisico's/Tihange voor Limburgse gemeenteraadsleden en leden van Provinciale Staten. De bijeenkomst begon met een vijftal stellingen. Hiermee konden de aanwezigen hun kennis over radioactieve straling testen. Ongeveer de helft van de aanwezigen wist niet dat radioactieve straling overal om ons heen is. Het feit dat in Fukushima niemand is overleden aan stralingsziekte, was voor velen ook nieuw. De Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen gaf vervolgens uitleg over de belangrijkste aspecten van radioactieve straling en wat de gevolgen voor je gezondheid zijn als je eraan wordt blootgesteld (zie ook [Gezondheidsrisico's radioactieve straling](#)).

De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming ([ANVS](#)) gaf een duiding op het rapport van het Institut für Sicherheits- und Risikowissenschaften (ISR). Volgens de ANVS is de kans op een stralingsongeval in de kerncentrale van Tihange heel klein is. De kans op een ongeval met gevolgen voor Limburg is nog veel kleiner, maar die hele kleine kans is wel aanwezig. Daarom dienen de Limburgse veiligheidsregio's zich voor te bereiden op een kernongeval. De Limburgse veiligheidsregio's vertelden hoe zij daar mee bezig zijn.

Tot slot werd het publiek door het ministerie van VWS bijgepraat over de predistributie van jodiumtabletten.

Bijna alle informatie die werd verstrekt was vooraf al openbaar en te vinden op het internet.

Bijvoorbeeld op [ANVS.nl](#), [waaromkrijgikjodiumtabletten.nl](#) en [vrzuidlimburg.nl](#).

Veiligheidsregio's in gesprek met actievoerders

De veiligheidsregio communiceert met diverse doelgroepen over straling. Onlangs heeft er een gesprek plaatsgevonden met actievoerders die tegen Tihange zijn. Het was een open gesprek met respect voor ieders rol waarin alle onderwerp bespreekbaar waren.

Vragen en meer informatie

Theo Vullers, aandachtsfunctionaris Stralingsongevallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg:
theo.vullers@ggdzl.nl.